Година II. ноемврий 1906 г. Книжка III.

7067.

ОБЩИНСКА БИБЛИОТЕКА

Мѣсечно списание пригодено специално за селскитѣ общ. управления.

Повдигане съзнанието на секр. бирницитѣ*).

Сказка четена отъ др. Няголъ Чолаковъ на извънредното дружествено събрание—26 мартъ 1906 год. на Карнобатското окол. дружество.

1) *Силата на съзнанието и ролята му въ духовната култура на обществото и частно за извѣстни съсловни: материални и духовни интереси.*

Силата на съзнанието, едно отъ най главнитѣ особности на психическата природа на човѣка, е необхватна, просторна и загадочна. Съзнанието, оня великъ факторъ на съврѣмената култура, онова съзнание, което въ недалечно бждаще ще замѣни грубата сила, съ най благороднитѣ човѣшки качества—идеалъ на всѣки свободомислящъ човѣкъ, не познава граница,—застой. То крачи неимовѣрно бързо; завладѣва всичкитѣ области на органическия свѣтъ и имъ дава насока най-правилно; обяснява до подробность всички явления изъ необхватния миръ и прави живота цѣленъ. Колко лѣтящъ е полета на мисъльта! Но защо не еднакво или почти никакъ не се стрѣмятъ извѣстни, болшинство, хора къмъ обогатяване на своя умъ, къмъ разширение на умствения си кржгозоръ? Ето въпросъ еднакво сериозенъ за всѣка личность, която прѣтендира на извѣстни

*) Темата на сказката, както е поставена, може за мнозина другари, да се види като тема много ограничена— само за една часть отъ организационото тѣло, обаче азъ мисля, че подобно тѣсно схващане е лишено отъ основателность, защото ако съмъ спрѣлъ своето внимание върху секр. бирничеството, което е подавляющъ елементъ въ организацията, не значи още, че азъ игнорирамъ останалия елементъ — окр. чиновници и служащи, освѣнъ туй считамъ, че нашето внимание сега за сега трѣбва да се съсрѣдочи най-много върху секр. бирничеството, понеже то е базата на нашата организация. Мисъльта да турямъ дебела стѣна мѣжду тѣхъ, като работници отъ едно и сжщо поле —за мене не сжществува.

Н. Чолаковъ.

обществени стрѣмления, на обществена дѣятелность. — Причинитѣ за всичко това, се коренятъ дълбоко въ редъ реални условия, проникването въ които е първа длъжность на всѣкиго, а най-много на прѣтендиращитѣ. Културната роль на съзнанието, извършена въ XIX вѣкъ въ областьта на чистата наука, индустрията, техниката, естествознанието и пр., е грамадна, поразителна! Историята, литературата и всичко онова що съхранява развитието на мисъльта, непосрѣдствено ни дава очибиющи примѣри за напрѣдъка на извѣстни общества и съсловия и за блиската смърть на ония общества и съсловия, които не сж се ползували отъ всичкитѣ придобития на културата. Не ни трѣбва да се вдълбочаваме много много въ историческитѣ документи. Достатъчно е да погледнемъ развитието на съсѣдната до насъ страна—Турция, за да се убѣдимъ въ правогата на тая мисъль. Кому не е извѣстно, че Турция, вслѣдствие на своята неподатливость къмъ науката, поради своята нафантазирана религиозность, постояно отпада културно, финансиално, економически, дори и политически? Че тя приживѣва една криза, която болезнено е наранила нейния организъмъ? Ами недавашния погромъ на царска Русия, която още се дими, като изгасналъ вулканъ, за да изригне въ момента на негодувание и да я потопи, като на мѣстото ѝ се издигне младата, политически свободна—прогресивна Русия, не говори ли съ най-силни думи противъ оная ненаситна ламя държаща скиптъра на царя—руската бюрокрация, —която поради своята относителна културность, некадърность да направлява сждбинитѣ на единъ цѣлокупенъ народъ, поради липса на ржководящи идеи, прѣдизвиква негодуването народно, запали огъня на отчаянието, който разклати грѣбнакътъ на Европейската реакция, главно на северния колосъ? — Не говори ли за долното умствено ниво, прѣобладаващо въ управляющитѣ кржгове? Не ли съ силата на сжщото това съзнание, организиранитѣ въ синдикални и политически организации, работящи съсловия, взеха да прѣдявяватъ искания относително уреждането на материалнитѣ имъ и духовни интереси отъ съврѣмената държава? Тенден-

цията, въ всички почти съсловия у насъ къмъ организирване, което въ повечето отъ тѣхъ е свършенъ фактъ, за какво друго може да ни свѣдочи, освѣнъ за класовото и професионално съмосъзнание? Отдавна ли бѣ, когато българското организирано професионално, отчасти и политически, желѣзничарство, само защото не се усвоиха отъ началството му, извѣстни условия за подобрение несносното му положение, обяви стачка, водена опорито нѣколко врѣме, която се свърши съ обѣщания, че ще му се удовлетворятъ исканията? Ето другари, какъвъ именно факторъ за прогреса на человѣчеството е съзнанието, отъ което ний секретарь бирницитѣ, още като млада организация, трѣбва да черпимъ всичка сила и вдъхновение, като се оглеждаме строго въ методитѣ на борбитѣ на другитѣ възмжжали, укрѣпнали организации. За една отъ тия организации, въ миналото и настоящето на която трѣбва най-внимателно да се вгледаме, азъ ще говоря по-надолу.

2) *Идеитѣ, като въплощение на съзнанието. Примѣри на идеализмъ.*

До колко, другари, идеитѣ сж въплощение, отликъ на колективно съзнание, вѣрвамъ, че всѣки отъ Васъ може да си прѣдстави; вѣрвамъ, че всѣки познава нѣкой отъ тия идеи, които сж носителки на разрѣшаване въпроса относително проблемата на живота. Азъ ще Ви изброя нѣкои отъ тѣхъ, които поради своята възвишеность и своя реализмъ иматъ най много послѣдователи, като мисля съ това косвено да Ви занимая. На първо мѣсто стои социалистическата идея съ принципъ—колективизма — учение за обществено владение на богатствата, което иска да направи прѣвратъ на настоящия строй и да го замѣни съ социалистически. Слѣдъ нея иде тъй нарѣчената идеалистическа школа, която стои на почвата на съврѣменото общество и иска само духовенъ прѣвратъ въ главитѣ на хората. А подиръ нея редъ други, измежду които по важни сж: идеята на субективизма, на личностьта, развивана и подържана отъ философа—Нитче. Философско-християнското учение на графъ Толстой, което пъкъ иска прѣвратъ съ силата на християнската доктрина и прѣус-

тройството на сегашния строй. Идеята за писимизма, която проповѣдва, че всичко свѣтовно счита за зло, за мрачно, и че смъртьта е избавление отъ това зло и най-послѣ отвлечената идея за задгробния животъ.

Всѣка една отъ изброенитѣ идеи дава ни примѣри на героизмъ, на идеализмъ. Великитѣ двѣ френски революции, борбитѣ на англичанитѣ, сега на чехитѣ и др. за всеобщо избирателно право, скорошната поразителна съ себеотрицание революция въ Русия, заточенията сибирски и пр., сж явления първенствующи въ историята, които се терменуватъ: велики дѣла, велики подвизи!

3) *България по пжтя на това развитие. Живота на по-важнитѣ организации. Поява и борби на учителската организация. Появата на писарската, сега секр. бирническата организация, съзнание и борбитѣ на секр. бирницитѣ и срѣдства за повдигане умствения уровенъ на сжщитѣ.*

Като политически свободна единица, България въ единъ много кратъкъ периодъ години слѣдъ освобождението ѝ, неуклоно тръгна по онова обществено—прогресивно течение, по което вървѣха културно напрѣдналитѣ европейски нации. Паралелно съ нейния стопанственъ ръстъ, почна се развитието на редица професионални организации—резултатъ на живи конкретни условия, носящи една отъ друга по-малки или по-голѣми искания. Организацията на нар. учитель, която днесъ съ своята численость, борби и обществена-просвѣтителна дѣйность, спира погледа на общество, управляющи и пр.; съ своето нарастнало професионално съзнание и редица извоювани нейни изкания, напр. най послѣдното «изплащане заплатитѣ на учителитѣ отъ държавата», съставлява за насъ, другари, една цѣнна поука и ржководство въ катадневната работа: професионална, организационна, а най много духовна, въ която поука, ако ний най-сериозно не се вгледаме, рискуваме да останемъ назадъ, да бждемъ изпрѣварени отъ развитието. Ето именно поле за работа, кждѣто ний трѣбва най-енергично да се запрѣтнемъ и да работимъ. Живота тече, всичко се мѣни, нищо нѣма постояно! Не рѣдкитѣ

конфликти между труда и капитала, които напослѣдъкъ зачестиха въ нашия общественъ животъ, усилването на всички почти профисионални организации, слѣдъ учителската, като напримѣръ: работническитѣ чисти и смѣсени синдикати, прѣдставлявани отъ съюзи, синдиката на печатаритѣ, желѣзничарската организация, телеграфо-пощенската, занаятчийската и фелдшерската свѣдочатъ, че развитието на общественитѣ сили, извикватъ на обществената арена всички ония съсловия и корпорации, на които прѣдстои, извѣстна, за защита на своитѣ материални и духовни интереси, обязаность. Отъ такъвъ именно характеръ е и произхода, появата на писарската, сега секр. бирническа организация, която по настоящемъ приживѣва момента на своето опомнюване, на своето оформяване. Какви обаче трѣбва да сж нейнитѣ общи цѣли и задачи, азъ обѣщавамъ други пжтъ обстойно да ги разгледамъ. А сега ще се спра само върху ония нейни близки цѣли и задачи, които съставляватъ първостепено условие за нейния животъ, а именно: професионално самосъзнание; ще се спра върху срѣдствата съотвѣствующи за въздѣйствието на ума и на сърдцето на секр. бирника, съ една рѣчь, върху оня двигателенъ на обществото факторъ: съзнанието. Съзнанието е сила! До като не се усвои този начинъ на разбиране, обстоятелство въ полза на което сегашното на насъ — секр. бирницитѣ, малко говори, ний ще заприличаме на корабъ въ буйно море, тласканъ отъ бѣснитѣ вълни, изгубилъ пжтя на своето избавление, поради липса на ориентирающи го срѣдства: компаси и опитенъ началникъ! До като ний не се поразмислимъ върху собственото си мизерно положение и върху срѣдствата на неговото поправление, насъ съ право могатъ да ни наричатъ хора жизненонеспособни, поколението заслужено може да ни постави въ класификацията на нищитѣ духомъ, на умствено бѣднитѣ! Съзнание: професионално и духовно—другари, ето близкия ни девизъ, то ще ни спаси отъ посѣгателства, мизерия и малтретирание! Въ него и за него ний трѣбва да вложимъ всички наши скромни сили! Нека направимъ жертви морални и материални, за да го придо-

биемъ, което веднажъ придобито, ще навакса стократно изгубеното; нека прочее всички се позамислимъ върху него и да работимъ най-трѣскаво!

Другари, ний трѣбва да се поразимъ отъ прогресивното развитие и сегашното положение на българския учителски съюзъ, който въ началото на своето зараждане е прѣдставлявалъ сѫщото нѣщо, което ний секр. бирницитѣ прѣдставляваме днесъ. Мотивитѣ на неговото появяване, както казахъ по-горѣ, сѫ били чисто и просто слѣднитѣ: професионално раздвижване, материални и политико-обществени. Азъ ще ви цитирамъ единъ пасажъ отъ статията на сегашния редакторъ на учителския органъ, «Съзнание» — г. Хр. Ганевъ — именно: «Приносъ къмъ историята на българския учителски съюзъ», за да се убѣдите непосрѣдствено въ мисъльта ми и въ истинскитѣ мотиви на учителската организация. Ето какво ни казва: «Българския учителски съюзъ е рожба на 1895 г., но учителското движение, въ завършека на което, той се яви, датира много отдавна. Причини за размърдване учителството, въ смисъль на професионално незадоволство и, впослѣдствие, на професионално обѣдинение, нашия животъ създава твърдѣ рано».—Не сѫ ли сѫщитѣ, които прѣдизвикаха появяването и на секр.-бирническата и други организации? Несъмнено, тѣ сѫ сѫщитѣ положителни съображения и причини- Ето и самия ръстъ на учител. съюзъ прѣзъ юбилейния периодъ 1895—1905 год. Числото на дружествата въ 1895—96 год. е било въ края на годината 49, а въ края на 1905 год., когато стана разцеплението въ въ съюзната срѣда — 73 дружества. Значи въ такъвъ малъкъ периодъ дружествата сѫ се увеличили съ 24. Членове на съюзната 95—96 год. е имало 1719 души, а въ началото на 1905 год. 3724. Едно увеличение съ 2005 души. Всичко съюзни вноски прѣзъ юбилейния периодъ 95—905 год. съ недобори около 4494·64 лева, възлизатъ на 85647·65 лева. Цифра, която на пръвъ погледъ може да смае човѣка. При това съюза е вложилъ въ нар. банка 56587·15 лева, а е отпусналъ прѣзъ изтеклитѣ години помощи на пострадали членове всичко

7782·55 лева. Освѣнъ това съюза скоро ще се гордѣй и съ санитoриумъ, институтъ на гръдоболни.

Тия сж само най главнитѣ придобития на съюза. А колко още има отъ общoствено-просвѣтителенъ характеръ! Когато говоря и правя паралелъ между организацията на народ. учители и ония на секр.-бирницитѣ, разбира се, азъ не ги напълно сходнича. Учителската организация си има специфиченъ, по особенъ характеръ, несходенъ съ секр.-бирническата, обаче по отношение на естеството имъ, произхода имъ по начина на борбитѣ, има голѣма еднаквость отъ която ний прѣкрасно можемъ да се ползваме. Когато учителя съ своето съзнание повдига цѣлото общoствено мнѣние на своя полза, за жалость, ний, секр.-бирницитѣ, само защото не сме съумели да се ползуваме отъ туй съзнание, само защото се задоволяваме съ обикновенитѣ си житейски грижи, а прѣнебрѣгваме ония на цѣлото, на общото, фактъ който поне отъ болшинството секр.-бирници се подкрѣпя,—не можемъ да издържаме единъ централенъ органъ на съюза в. «Новъ Гласъ», неможемъ да подържаме единъ комитетъ, едно дѣло което е въ своето начало! Скрърбно и много осждително! Цѣла България, която е прошарана съ общини, окр. комисии, въ които работятъ хиляди работници, да погребатъ своето собствено дѣло, своета организация, прѣди тя да е почнала да живѣй, какво значи всичко това? Не ли е това прѣстжпно и характеризирающо за насъ, другари? Сърдцето болезнено се свива, при спомнюване за всичко това. Като че ли ний явно отиваме въ пропастьта, въ гибельта! Другари, тѣжки сж думитѣ за всички тия непростимости и апатия въ нашитѣ редове! Нека проче всинца се заловимъ за работа по ефикасно; нека всѣки що може да направи! Знайтѣ, че тежъкъ е кръста на общeствения животъ; но сладъкъ е плода; че всѣки който работи въ този животъ, получава близко и далечно възмездие за дѣлата си! На работа прочее, на успѣшна работа! Но какъ да работимъ, съ кои именно срѣдства и при какви условия? Ето на кое най много трѣбва да се мисли и работи. Налага ни се едно основно прѣглеждане, ревезиране на организациония уставъ и не-

говото измѣнение въ смисъль на сегашния духъ на врѣмето, а именно глава III—срѣдства. Срѣдствата, които той ни дава сж почти маловажни и не могатъ да достигнатъ гонимата цѣль на дружеството, която тежи иска нова редакция. Тамъ се казва «умственото и нравственото повдигане общин. писарь», а пъкъ срѣдствата за това повдигане, не се посочватъ. Като такива срѣдства трѣбва да се възприематъ слѣднитѣ: задължително за всѣки членъ поне на три мѣсеца да приготви нѣщо като сказка, рефератъ или четиво, което отпослѣ обстойно да се разкритикува. Сказка или рефератъ на всѣко редовно и извънредно дружествено събрание отъ по опитнитѣ, по интелигентни другари, вечеринки, кружоци, уреждане курсове и сбирки съ съгласие на съсѣднитѣ ни дружества, а най послѣ и дружествени библиотеки за самообразование на членоветѣ. Само по такъвъ начинъ ний ще можемъ да работимъ за нашето професионално и духовно развитие: цѣлесъобразно планомѣрно и резултатно! Нека всѣки внесе нѣщо по малко въ общественния улей, който тъй увеличенъ ще ни изправи прѣдъ по благородни, по велики, по идеални копнѣжи! Нека прочее заработимъ съ всички сили по това направление, освѣтявани отъ правотата на нашата кауза! Прочее да живѣй цѣлокупното секретарь-бирничество! . . . . . .

Общинско Счетоводство.

Изпълнение на общинския бюджетъ.

(Продължение отъ кн. II).

До сега, въ общи чърти оказахме какъ се извършватъ разходитѣ. Разбира се, че съ това ний не притендираме да сме зачекнжли всички случаи изъ служебния животъ на секретарь бирницитѣ при извършване разходитѣ. Прѣдъ видъ обаче, че ще има да разглеждаме по отдѣлно всѣки единъ разходенъ параграфъ отъ бюджета, ний се надѣемъ още, че ще можемъ да уяснимъ и ония тъмни страни на счетоводството, които мълкомъ сж бивали прѣминжти до сега едно, и друго, че съ помощьта на нашитѣ абонати ще можемъ да уяснимъ и тия въпроси, които по една или друга причина останатъ неразгледани при единичното разглеждане отдѣлнитѣ разходни параграфи. Безспорно е, че единъ човѣкъ самъ трудно ще може да обхване всички случаи, които могжтъ да се срѣщатъ при разнитѣ общини и бюджети. Ето защо, за да може да се допринесе една пълна полза за нашитѣ абонати, най вече за секретарь бирницитѣ, ний ги молимъ да отправятъ всѣкога запитванията си до насъ, по въпроси, които сме пропустнжли да зачекнемъ, за да ги уяснимъ било то въ отдѣла *запитвания и отговори*, въ отдѣла *служебни* или пъкъ въ тоя — *разни*, споредъ случая и неговото естество. — Тъй подпомогнати отъ абонатитѣ си, ний смѣло можемъ да кажемъ, че щс постигнемъ гонимата цѣль.

Общитѣ правила, които до сега разгледахме трѣбва всѣкога да се иматъ прѣдъ видъ при извършване операциитѣ по кой да е разходенъ параграфъ. Това никога не трѣбва да се забравя. При спазване на тия

условия и на ония, които ще укажемъ при всѣки параграфъ, много лѣсно и безпогрѣшно ще се извършватъ операциитѣ отъ колкото инжкъ.

И така ний вече пристживаме къмъ разглеждане отдѣлнитѣ параграфи по общинския бюджетъ.

Разходи.

Глава I.

Редовни разходи.

А. Дългове отъ заеми.

§ 1.

Изплащане лихвитѣ и погашенията на заемитѣ (чл. 42 п. 5), споредъ вѣдомость обр. № 10.

Въ първата годишнина на списанието (вижъ стр. 505—514) разгледахме обстоятелствено естеството на заемитѣ. Тамъ това направихме въ смисъль използуване сключенъ заемъ на приходъ и начина по когото той може да бжде записанъ по извѣстенъ бюджетъ. Като съотвѣтствующъ параграфъ въ разходната часть на бюджета, въ смисълъ изплащане заема отъ общината на самото лице или учреждение съ което заема е сключенъ, е настоящия параграфъ I, когото има да разглеждаме.

Къмъ този параграфъ се записватъ разходитѣ за изплащане (погашение) заема въ такъвъ размѣръ, какъвто е опрѣдѣленъ за изплащане всѣка година, при сключване договора и условията при които е станалъ заема. Вънъ отъ тая сума, къмъ този параграфъ се отнасятъ и лихвитѣ, които изработва за една година цѣлия заемъ.—Слѣдователно при приготовление бюджетопроекта на общината, общинския съвѣтъ слага къмъ § 1 такъвъ кредитъ, който е достатъченъ да покрие погашението на една опрѣдѣлена часть отъ заема, включително лихвата на цѣлия заемъ.

За по ясно, ще си послужимъ съ примѣръ.

Общината А. има сключенъ заемъ съ Българската земледѣлска банка на сума 20,000 лева, платимъ въ срокъ 20 години, съ 6% годишна лихва.—Тази община ще прѣдвижда всѣка година за погашение на заема по 1000 лева и по 6% лихва върху останалата неиздължена сума. Така: първата година за лихва ще има: 20,000 л. $\times$ 6% = 1200 лева, плюсъ за погашение 1000 л. = 2200 лева; втората година за лихва 19000 л. $\times$ 6% = 1140 лева, плюсъ за погашение 1000 лева = 2140 лева и т. н.

Отъ така гласувания и утвърденъ кредитъ, секретарь бирника изплаща дължимата сума на кредитното учреждение, съ което общината е сключила заема, въ срокътъ опрѣдѣленъ въ договора станалъ при сключване заема.

За да може да изплати секретарь бирника такъвъ разходъ трѣбва да има слѣднитѣ документи: платежна заповѣдь отъ кмета, прѣписъ отъ договора за сключване заема и документъ отъ учреждението, на което ще изплаща сумата.

Понеже много общини се възползуваха отъ шесть милиония заемъ за постройка на училища и сж сключили заеми съ Българската землед. банка, считаме за длъжность да вземемъ този специаленъ случай и разгледаме по обширно, какъ ще ставатъ изплащанията на такива заеми.

Казахме, че въ бюджета ще се прѣдвижда такъвъ кредитъ, който да бжде достатъченъ за покриване погашението и лихвата на цѣлия останалъ неизплатенъ заемъ.

За да стане това изплащане, секретарь бирника тостжива така:

Ще издаде платежната заповѣдь на свое име, т. е. той, секретарь бирника ще стане кредиторъ. Въ графата «прѣдметъ на разхода» ще пише: а) за изплащане на Българската Землед. Банка, Плѣвенски клонъ, погашението върху заема сключенъ съ нея на сума 20,000

лева, платимъ въ 20 годишенъ срокъ — 1000 лева.

б) за изплащане лихвата на цѣлия заемъ по 6% годишно (20000 л. × 6% = 1200 лева) . . . . . 1200 лева.

Всичко 2200 лева,

която сума ще внесе въ банката съ официално, отъ страна на общината, писмо.

Понеже землед. банка не издава квитанции или разписки за сумитѣ, които получава, секретарь бирника при внасяне сумитѣ въ банката, ще изка отъ послѣдната официално писмо адресирано до общ. управление, съ което да се съобщава, че сумата 2200 лева, (подробно указана за какво се изплаща тя), е получена въ землед. банка. Това писмо секретарь бирника слѣдъ като заведе въ входящия дневникъ, ще го приложи къмъ платежната заповѣдь.

За да се вижда пъкъ, че наистина общината дължи такава сума ще се приложи тоже къмъ платежната заповѣдь прѣписъ отъ договора, по силата на когото е сключенъ заема.

Значи, за да се изплати такъвъ разходъ, секретарь бирника ще счита за документи оправдающи разхода: а) платежната заповѣдь отъ кмета, б) писмото отъ банката, съ което съобщава, че е получила сумата и в) прѣписъ отъ договора за сключване заема.

Всички тия документи се освобождаватъ отъ гербовъ налогъ.

Когато пъкъ заема е сключенъ съ частно лице или частно кредитно учреждение, секр. бирника изисква отъ прѣмия кредиторъ разписка за получване сумата, която подлежи на гербовъ налогъ и бирническо удостовѣрение обр. № 2, че лицето или частното учреждение не дължи никакви данъци. Разписката и прѣписа отъ договора за сключване заема прилага къмъ платежната заповѣдь, а съ бирническото удостовѣрение постжпва по начинъ, когото указахме по рано. (Вижъ кн. II стр. 56).

Ако частното лице, съ което е сключенъ заема има да дължи данъци и неможе да прѣдстави удосто-

вѣрение обр. № 2, или пъкъ върху сумата, която има да получава е наложенъ запоръ отъ нѣкой сждебенъ приставъ, секретарь бирника въ никой случай не може да изплати тая сума на лицето — кредиторъ. Той задържа сумата и я изпраща или на държавния бирникъ, или на сждеб. приставъ— споредъ случая. Получената квитанция секретарь бирника прѣдава на правоимащия, който е длъженъ да я приеме като пари. Откаже ли да направи тава, т. е. да приеме квитанцията, секретарь бирника я прилага къмъ платежната заповѣдь, вмѣсто разписка отъ кредитора и съ това оправдава разхода си.—Имало е случаи, гдѣто кредиторитѣ, които сж отказвали да приематъ такива квитанции за пари, секретарь бирницитѣ отъ страхъ, че разхода имъ остава неоправданъ, защото нѣматъ документъ отъ кредитора за изплащането му на сумата, сж повдигали излишни прѣписки било съ окол. управления, съ окр. пост. комисии и пр. и сж изкали насила да се заставятъ кредиторитѣ да имъ дадътъ документи.

Всичко това е съвсемъ излишно. Щомъ секретарь бирникътъ има квитанция отъ държав. бирникъ или сждебния приставъ, отъ нищо не трѣбва да се бои. Негова длъжность е да покани кредитора да му даде документъ, на когото вмѣсто пари ще даде квитанцията. Не стори ли това кредитора, секретарь бирника прилага квитанцията къмъ платежната си заповѣдь и съ това оправдава разхода.

Къмъ този параграфъ се записватъ дълговетѣ отъ заеми и лихвитѣ, но въ никой случай не — дългове отъ друго произвеждание. Трѣбва да се прави голѣма разлика между параграфъ 1 и § § 28 и 29, защото разходитѣ по първия се посрѣщатъ изключително отъ редовни приходи на общината, когато разходитѣ по послѣднитѣ два параграфа могжтъ да се посрѣщатъ и съ извънрени приходи, ако редовнитѣ сж недостатъчни.

§ 2.

За ажио, прѣводъ, гербовъ налогъ и други разноски по изплащане лихвитѣ и погашенията.

Ако заема е сключенъ въ злато и въ злато трѣбва да се изплаща. За да може общината да изпълнява това си задължение, трѣбва да прѣобржща сребърнитѣ си пари, съ каквито винжги разполагатъ нашитѣ общини, въ златни, трѣбва да изплаща разницата въ курсътъ на златото и срѣброто, т. е. да плаща ажио. Тия разходи се отнасятъ къмъ § 2. Всичкитѣ разноски за гербовъ налогъ и други каквито да е, които ставатъ при сключване заема или пъкъ при изплащането му отъ послѣ, сж за смѣтка на общината и се отнасятъ тоже къмъ този параграфъ.

Подъ думата *прѣводъ*, се разбира възнаграждението, което землед. банка или българ. народна банка взема за услуга на общината при изпращане суми отъ единъ за другъ клонъ отъ сжщитѣ банки или частни лица. Така напр. общината А. Трънска околия сключила заемъ съ Българската Народна Банка въ София. Изпращането сумитѣ за погашение заема и лихвитѣ ще става, чрѣзъ Българ. Землед. Банка — Трънски клонъ. Сега услугата, която Землед. Банка въ Трънъ прави на общината А. за прѣпращане сумитѣ отъ Трънъ въ София, се казва *прѣводъ на суми*. За този прѣводъ банката взема извѣстно възнаграждение, което се отнася по този параграфъ. Сжщо така къмъ този параграфъ се отнасятъ разноскитѣ за банкови чекове, ако прѣвода на суми става съ такива. Тоже къмъ този § се отнасятъ и пощенскитѣ и телеграфни разноски ако общината е водила съ частното лице или кредитното учреждение нѣкои писмени или телеграфни сношения и пр. и за тѣхъ е платила извѣстни разноски. Изобщо къмъ тоя § се отнасятъ всички разноски направени за каквото и да е по сключване заема, по изплащане погашенията и лихвитѣ му.

Разходитѣ по тоя § се оправдаватъ съ платежни заповѣди винжги издавани на името на кмета или секр. бирника и разписки вземани отъ частнитѣ лица, когато се плащатъ гербови марки, ажио на златото, частни

услуги и пр., квитанции, когато се плаща нѣщо на държавата, окр. и общински учреждения и пр.

Къмъ платежнитѣ заповѣди и разпискитѣ за платени разходи за телеграми и писма, винжги се прилагатъ прѣписъ отъ тия телеграми и писма за да се вижда, дали сж биле отъ служебенъ характеръ. Ажиото винжги се плаща по курсътъ на Българската Народна и Земледѣлска Банка, който винжги се обявява въ държавенъ вѣстникъ.

Б. Личенъ съставъ.

§ 3.

Заплата на служащитѣ (чл. 72 п. 1 отъ закона за селскитѣ общини, чл. 50 отъ закона за събиране прѣкитѣ данъци, чл. чл. 19 и 21 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини).

Подъ думата «служащи» закона за селскитѣ общини и правилникътъ му, разбиратъ всичкитѣ длъжностни лица въ едно селско общинско управление, безъ да се гледа избираеми ли сж тѣ или незначаеми. И еднитѣ, и другитѣ минаватъ подъ еднакъвъ знаменатель, касателно получване заплатитѣ си. Заплатитѣ на всичкитѣ общински служащи безъ разлика се изплащатъ само отъ § 3 на общинския бюджетъ, макаръ на нѣкой отъ тѣхъ длъжноститѣ да сж врѣмени, а на други постояни.

Изплащането заплатитѣ на служащитѣ става мѣсечно — въ края на всѣки изтекълъ мѣсецъ и то само срѣщу редовна трѣбователна вѣдомость.

Трѣбователната вѣдомость се съставлява за всичкитѣ служащи въ края на мѣсеца, която заедно съ всичкитѣ ѝ приложения се прилага къмъ платежната заповѣдь за оправдане на разхода.

За да се избѣгнжтъ възможнитѣ грѣшки при съставяне трѣбователната вѣдомость тукъ подробно ще уяснимъ какъ трѣбва да става това.

Щомъ изтече мѣсецътъ, секретарь бирникътъ приготвя трѣбователната вѣдомость, въ която вписва подъ редъ на старшинство длъжностнитѣ лица, каквито има въ едно общинско управление. — Прѣсмѣта и поставя

въ надлѣжнитѣ графи одръжкитѣ за данъкъ занятие, разнитѣ връхнини, запори и пр. каквито има, споредъ даденитѣ проценти. Приканва слѣдъ това всичкитѣ служащи да се подпишатъ въ вѣдомостьта, обгербова я съ нуждния гербовъ налогъ и чакъ тогава издава платежната заповѣдь за трѣбване и отпущане сумата за цѣлата мѣсечна заплата.

Когато има промѣни въ състава на служащитѣ прѣзъ нѣкой мѣсецъ, секретарь бирникътъ трѣбва съ пълно внимание да спази всичкитѣ особности, които се изискватъ въ подобни случаи.

Служащитѣ, които биватъ уволнявани прѣзъ единъ мѣсецъ, записватъ се въ трѣбователната вѣдомость и за слѣдующия мѣсецъ, безъ да се гледа колко дена сж служили прѣзъ мѣсецътъ въ когото сж уволнени и напустнжли длъжностьта си.

Срѣщу името на всѣки уволненъ и назначенъ служащъ въ графата «забѣлѣжка» на трѣбователната вѣдомость се записватъ номерата и датитѣ на заповѣдитѣ и постановленията съ които сж биле уволнени или назначени. Служащъ, който е назначенъ за да получи заплата за първия мѣсецъ, непрѣмено трѣбва да прѣдстави актъ за встжпването му въ длъжность, който се прилага въ оргиналъ къмъ вѣдомостьта. Прилагането на тоя актъ въ оригиналъ къмъ вѣдомостьта е потрѣбно затова, да може контролната власть да знае дали общинскитѣ управления спазватъ напълно закона за гербовия налогъ или не; т. е. дали тия актове за встжпване въ длъжность сж обгербовани съ надлежната гербова марка или не. Сжщо така актъ за напущане длъжностьта се прилага, когато служаща бжде уволненъ. Този актъ не подлежи на гербовъ налогъ. Единия и другия актове се прилагатъ къмъ вѣдомостьта за да се вижда отъ кога е назначенъ и уволненъ служаща.

Вписването името на уволнения служащъ въ вѣдомостьта прѣзъ слѣдующия мѣсецъ, става на сжщото мѣсто на което е билъ вписванъ когато е билъ на длъжность, съ тази разлика, че въ графата «№ по редъ» не се оставя никаква цифра, а чъртичка. Въ слѣдующитѣ графи за одръжкитѣ, размѣра на заплатата и

врѣмето което е изслужилъ се оставятъ тоже чъртички.

Къмъ вѣдомостьта, въ която се вписватъ за пръвъ пжтъ назначенитѣ и уволнени служащи, независимо отъ актоветѣ за встжпването и напущането длъжноститѣ, се прилагатъ още и прѣписи отъ заповѣдитѣ на кмета или на окржжния управитель съ които сж биле служащитѣ назначени или уволнени. За утвърждаване въ длъжность новоизбранитѣ кметъ и помощникъ се прилага прѣписъ отъ писмото на околийския началникъ, съ което съобщава, че изборътъ имъ се утвърждава отъ Министра на Вжтрѣшнитѣ Работи. За кметове и помощници, които напущатъ длъжноститѣ си по изтичане на мандата имъ, къмъ вѣдомостьта за мѣсецътъ прѣзъ когото тѣ напущатъ длъжноститѣ си, не се изка заповѣдь за уволнението имъ, понеже такава никога и отъ никого не се издава. За тѣхъ се прилага само актъ за напущане длъжностьта.

Трѣбователната вѣдомость подлежи на гербовъ налогъ, който се смѣта по числото на служащитѣ, а не върху общата сума на самата вѣдомость. Служащи, които получаватъ заплата за цѣлъ мѣсецъ или само за нѣколко дни отъ мѣсеца, на сума по малка отъ 10 лева не плащатъ гербовъ налогъ. Въ такъвъ случай гербовия налогъ се събира само отъ тия служащи, на които заплатитѣ сж повече отъ 10 лева.

Споредъ окржжното прѣдписание на Главната Дирекция на Пощитѣ, Телеграфитѣ и Телефонитѣ отъ 12/VII т. г. подъ № 131/25659 и онова на Министерството на Вжтрѣшнитѣ Работи отъ 7/IX т. г. подъ № 3914, отъ началото на 1907 год, секретарь бирницитѣ ще получаватъ и по 10 лева мѣсечно най малко за възнаграждение, като пощенски агенти. Това възнаграждение ще се вписва и трѣбва все пакъ по § 3 отъ общинския бюджетъ. Въ трѣбователната вѣдомость това възнаграждение ще се вписва въ № по редъ слѣдъ вписване длъжностьта на секретарь бирникътъ така: Да прѣдположимъ, че секретарь бирника е трети по редъ въ вѣдомостьта, слѣдователно ще пише така **3** — Иванъ Стояновъ — секретарь бирникъ и пр. подъ

самото си име ще пише на новъ редъ «нему пощенско възнаграждение и пр.». Сумитѣ отъ заплатата му като секретарь бирникъ и възнаграждението му като пощенски агентъ ще се впишатъ по отдѣлно срѣщу всѣка една отъ тия длъжности. Въ такъвъ случай гербовия налогъ ще се събере, ако тия суми по отдѣлно надминаватъ 10 лева, за всѣки отъ тѣхъ. Гербовия налогъ за тия заплати е 10 ст. марка за заплата до 1000 лева мѣсечно.

Гербовитѣ марки се залѣпватъ на първата страница на трѣбователната вѣдомость и се уничтожаватъ съ печата на общинското управление.

Секретарь бирника вписва на първата страница на трѣбователната вѣдомость подъ думитѣ: «платежна заповѣдь», датата и №-ра на платежната заповѣдь, която се издава за тия заплати, а подъ думитѣ «бюджета за 190.... год.» годината по бюджета на която става изплащането, *глава I § 3*.

Като се напишатъ свѣдѣнията за имената на длъжностнитѣ лица и срѣщу тѣхъ цифритѣ за заплатата и одръжкитѣ имъ, секретарь бирникътъ тегли чърта подъ послѣдния служащъ и събира цифритѣ въ всѣка графа отдѣлно; пише датата и селото и заедно съ кмета подписватъ вѣдомостьта.

На четвъртата—послѣднята страница, въ печатния текстъ слѣдъ думитѣ «общата сума, която трѣбва да се открие за тая цѣль, възлиза на.....» се пише сумата получена отъ сборътъ на сумитѣ въ графата „за ислуженото врѣме се слѣдва", а слѣдъ думитѣ „заедно съ....."— сумата въ графата „всичко одръжки". Слѣдъ това на сѫщата страница се подписва кмета и секретарь бирника.

Въ послѣдния печатенъ текстъ на сѫщата страница, слѣдъ думитѣ «означената сума отъ.....», се пише общата сума на която възлиза вѣдомостьта, т. е. сумата въ графата «за изслуженото врѣме се слѣдва» и се подписва за получването на тая сума само секретарь бирникътъ.

Слѣдъ като така се приготви вѣдомостьта, кмета издава платежната заповѣдь.

Отъ влизането въ сила начина на общинското смѣтководство, по когото се оперира сега общ. бюджетъ, за мнозина секретарь бирници е било неясно кому слѣдва да се издава платежната заповѣдь за заплати на служащитѣ. Много отъ тѣхъ сж издавали тия заповѣди на името на кмета, други — на свое име, а трети въ графата „името на кредитора", сж вписвани имената на всичкитѣ служащи вписани въ трѣбователната вѣдомость.

Извършенитѣ операции по първия и третия случаи сж неправилни и трѣбва да се изхвърлятъ. Секретарь бирника е отчетното и отговорното лице. Изплащане заплатитѣ на служащитѣ, слѣдователно трѣбва да става непосрѣдствено отъ това отговорно лице. Споредъ реда за изплащане заплатитѣ на чиновницитѣ и служащитѣ въ държавнитѣ учреждения, винжги платежната заповѣдь се издава и сумата се делегира на шефа на учреждението. Той пъкъ отъ своя страна упълномощава едного отъ своитѣ чиновници за изтегляне сумата отъ Държавното Контрольорство и раздаването ѝ на правоимащитѣ. Отъ това слѣдва, че кмета като разпоредитель по бюджета може да издаде на свое име платежната заповѣдь и самъ той да раздаде сумата на правоимащитѣ и отъ послѣ да оправдава сумата прѣдъ секретарь бирникътъ, или пъкъ да упълномощи пъслѣдния да получи отъ касата сумата и да я раздаде по принадлежность. Обаче въ всѣки случай отговорностьта за правилностьта или не на извършената операция тежи изключително върху секретарь бирника като отговорно по закона лице. Отъ друга страна пъкъ споредъ чл. 73 отъ закона за сел. общини, секретарь бирника извършва разходитѣ по бюджета съ съгласието на кмета. Щомъ има издадена платежна заповѣдь съгласието на кмета е получено и щомъ секретарь бирника отговаря за всички разходи, най правилното въ случая е да се издава платежна заповѣдь на името на секретарь бирникътъ, който изплаща сумитѣ. Съвсемъ излишно е да се вмѣсва въ разходнитѣ операции друго лице (кмета), което винжги работи за смѣтка и подъ отговорность на секретарь бирника. Разгледанъ този въпросъ отъ

всички страни и положения дава логическо заключение, че платежната заповѣдь за заплатитѣ на служащитѣ, винжги трѣбва да се издава само на секретарь бирниково име, като кредиторъ. Ето защо и ний прѣпоржчваме на нашитѣ абонати само това правило. Колкото се отнася до случаитѣ, за издавани платежни заповѣди на името на всичкитѣ скужащи, като кредитори, ще кажемъ, че това е съвсемъ неправилно и никога не бива да се така работи. Никой законъ, никой правилникъ, най послѣ никоя частична наредба не позволява подобна операция и слѣдователно извършенитѣ такива по този начинъ сж неправилни.

Разписката отпечатана върху платежната заповѣдь, когато послѣднята е издадена на секретарь бирниково име се подписва отъ секретарь бирника. Тая разписка неподлежи на гербовъ налогъ, защото самата вѣдомость се обгербова.

Слѣдъ като бжде издадена платежната заповѣдь, възъ основа на така приготвената вѣдомость и слѣдователно сумата за заплатитѣ бжде освободена за раздаване, секретарь бирника извършва това веднага. Заплатитѣ на служащитѣ се раздаватъ по отдѣлна трѣбователна вѣдомость съставена по сжщия начинъ, както и първата или пъкъ по особна книга за заплатитѣ на служащитѣ, както това става въ всѣко държавно учреждение. Въ правилника за прилагане закона за селскитѣ общини това изрично не е указано, но прѣдъ видъ че разходитѣ въ сел. общини се извършватъ по сжщия начинъ, както и държавнитѣ разходи, слѣдва да приемемъ това правило за задължително за секретарь бирницитѣ.

Може би ще ни се възрази, че щомъ има една вѣдомость, която се прилага къмъ главния годишенъ отчетъ, защо ще има нужда отъ другъ еднообразенъ екземпляръ или отъ специална книга за заплатитѣ.

Срѣщу това се противопоставя слѣдующето:

За да може кмета да издаде една платежна заповѣдь за заплата на служащи, той за основа трѣбва да има редовно съставена, подписана отъ всичкитѣ служащи и обгербована вѣдомость, която се прилага къмъ

самата заповѣдь. Значи тая вѣдомость трѣбва да бжде приготвена прѣди отпущане сумата за заплатитѣ, защото безъ нея тази сума споредъ чл. 75 отъ закона за сел. общини, неможе да се отпустне отъ общ. каса. А пъкъ съ така приготвената вѣдомость не слѣдва, че заплатитѣ сж раздадени на самитѣ служащи. За да може слѣдователно да стане това, заплатитѣ трѣбва да се раздадътъ на самитѣ служащи или по друга вѣдомость или пъкъ по специална книга за тия заплати, въ които всѣки служащъ се разписва при получване заплатитѣ си.

Така щото вѣдомостьта за единъ мѣсецъ трѣбва да се съставя въ два еднообразни екземпляра, ако нѣма книга специална за раздаване заплатитѣ.

Втория екземпляръ отъ тия вѣдомости, по когото става раздаването, се прилага къмъ канцелярското дѣло заедно съ другитѣ приложения отъ книжата, които сж били потрѣбни за отпускане заплатитѣ. Ако пъкъ раздаването имъ става по специална книга, тя се приключва за всѣка година отдѣлно и се пази въ общинската архива. Тия втори вѣдомости и книжа за заплатитѣ не подлежатъ на гербовъ налогъ и служатъ за справки слѣдъ изпращане отчета въ постояната комисия на провѣрка.

Слѣдъ като секретарь бирника раздаде заплатата на служащитѣ, най първата му грижа е да оправдае вѣдомостьта по отношение на направенитѣ одръжки. Така, той вниса на надлежния държавенъ бирникъ или финансовъ агентъ, финансовъ приставъ, държавно контрольорство одръжкитѣ за данъкъ занятие, училищенъ налогъ, съразмѣрна пжтна тегоба и окржжна врѣхнина. Одръжкитѣ за общинска врѣхнина и глобитѣ наложени на нѣкой служащи се внисатъ въ общинската каса, а одръжкитѣ правени за запори наложени отъ сждебни пристави, държавни бирници и др. лица имащи право да налагатъ запори, записва въ книгата обр. № 42 за наложенитѣ запори и слѣдъ това вѣднага ги изпраща по принадлежность (чл. 426 отъ правилника). Полученитѣ квитанции за внесенитѣ одръжки въ държавното съкровище и общ. каса, се прилагатъ къмъ самата

платежна заповѣдь, а тия за изплатенитѣ на сждебния приставъ или други учреждения суми, прѣдава на лицето отъ заплатата на което е одържана сумата.

Одръжкитѣ записани на приходъ въ книгата обр. № 42 се изпращатъ най късно слѣдъ три дена на учреждението или лицето което е наложило запора и се записватъ въ сжщата книга на разходъ. Слѣдъ като се получи квитанция за сумата записва ѝ се №-ра и датата, както и тия на писмото съ което е изпратена квитанцията и се прѣдава на правоимация срѣщу подписъ въ графата на тая книга „разписка отъ длъжника за получване квитанцията или прѣписъ отъ нея".

При съставяне вѣдомостьта за заплатитѣ за мѣсецъ прѣзъ когото е била наложена извѣстна глоба върху нѣкой служащъ, която глоба слѣдва да бжде събрана сжщия мѣсецъ прѣзъ когото е била наложена, се прилага прѣписъ отъ самата заповѣдь за глобяване на служаща за да се вижда размѣра на глобата и основанието върху което се базира одържане извѣстна сума за глоба.

При съставяне вѣдомостьта за заплатитѣ на служащитѣ за мѣсецъ мартъ всѣка година, секретарь бирницитѣ вписватъ въ отдѣлни графи държавната и общинската пжтна повиности, одържатъ сумитѣ или внисатъ на надлежния държавенъ бирникъ или държавенъ контрольоръ. Получената квитанция прилагатъ къмъ самата вѣдомость и платежна заповѣдь, прѣписъ отъ нея (квитанцията) — къмъ втория екземпляръ вѣдомость или книгата за заплатитѣ на служащитѣ, а на послѣднитѣ издаватъ необгербовани удостовѣрения, че пжтната повиность е удържана отъ тѣхъ и внесена въ държав. съкровище срѣщу *такъвъ* №-ръ квитанция.

При изплащане заплатата за мѣсецитѣ май, юлий, октомврий и декемврий всѣка година, секретарь бирницитѣ изискватъ отъ всичкитѣ служащи удостовѣрения обр. № 2 издадени отъ бирницитѣ въ участъцитѣ на които служащитѣ иматъ постояното си и служебно мѣстожителство, за че не длъжатъ никакви държавни и други данъци. Безъ такива удостовѣрения никой служащъ неможе да получи заплата отъ общинската каса.

Ако нѣкой отъ служащитѣ, не могжтъ да прѣдставятъ такива удостовѣрения по причина, че дългуватъ данъци, тѣхната заплата остава въ общинската каса, а на другитѣ служащи се изплаща, безъ да имъ се прави нѣкаква прѣчка. Слѣдъ като се свърши изплащането заплатитѣ на всички служащи, секретарь бирника веднага, въ срокътъ опрѣдѣленъ въ чл. 426 отъ правилникътъ, е длъженъ да изпрати на надлежния държавенъ бирникъ чиститѣ заплати (безъ одръжкитѣ) на непрѣдставилитѣ удостовѣрения обр. № 2 служаши, безъ да ги записва въ книгата обр. № 42. Получената отъ бирника квитанция прѣдава на длъжника—служащъ вмѣсто пари, срѣщу подписъ въ вѣдомостьта. Откажели той (длъжника—служащъ) да приеме квитанцията и подпише вѣдомостьса, тя се прилага къмъ самата платежна заповѣдь и вѣдомостьта къмъ нея за оправдане разхода (вижъ кн. II год. II стр. 59 на сп. общинска библиотека).

Заплатата на служащитѣ за единъ мѣсецъ се отпуща само съ една платежна заповѣдь за всичкитѣ служащи наведнжжъ. Въ никой случай немогжтъ да се издадътъ двѣ или повече платежни заповѣди за заплата за единъ и сжщи мѣсецъ. Платежна заповѣдь за заплата се издава за всѣки мѣсецъ отдѣлно, ако и изплащането на заплатитѣ да става за нѣколко мѣсеца наведнжжъ. Всѣка такава платежна заповѣдь се оправдава отдѣлно съ самостоятелни документи.

Мнозина секретарь бирници ни запитватъ можели да изплатятъ заплатитѣ за извѣстни мѣсеци само на кмета или на другъ нѣкой служащъ, а на останалитѣ служащи другъ пжтъ—съ отдѣлни вѣдомости и платежни заповѣди. На тѣхъ и на всички други съобшаваме, че това не може да стане по никой начинъ и направятъ ли го то е вече нередовность.

Секретарь бирника може да изплати заплата на единъ служащъ, безъ тоя послѣдния самъ да подпише направо въ вѣдомостьта, но въ такъвъ случай къмъ послѣднята трѣбва обязателно да се приложи отдѣлна разписка или пълномощно отъ този служащъ въ смисъль, че е получилъ заплатата си, или пъкъ че упъл-

номощава друго лице да я получи и подпише въ вѣдомостьта вмѣсто него. Въ послѣдния случай въ графата на вѣдомостьта за подписване срѣщу името на упълномощителя се написватъ думитѣ «по пълномощно», подписва се упълномощеното лице и къмъ вѣдомостьта се прилага пълномощното. Ако изплащането става срѣщу отдѣлна разписка, въ сжщата графа, срѣщу името на правоимящия служащъ се пише „по разписка" и разписката се прилага тоже къмъ вѣдомостьта.

До гдѣто една платежна заповѣдь за отпустнжта заплата за извѣстенъ мѣсецъ не бжде формално и редовно напълно оправдана, заплата за слѣдующи мѣсеци по никакъвъ начинъ не може да се изплаща. Ако нѣкой служащъ по разни причини, изключая непрѣдставяне бирническо удостовѣрение обр. № 2, не се яви да получи заплатата си, за да може да се изплати заплатата на останалитѣ служащи за слѣдующия мѣсецъ, секретарь бирника повржща цѣлата му заплата обратно въ общинската каса на възстановление кредита. Въ графата за разписване срѣшу името му написва „внесена на възстановление кредита срѣщу квитанция №....", а самата квитанция прилага къмъ вѣдомостьта и платежната заповѣдь. Съ това повржщане сумата обратно въ общ. каса, платежната заповѣдь се счита за оправдана напълно, слѣдъ което издава платежна заповѣдь за слѣдващия мѣсецъ. Въ вѣдомостьта за слѣдващия мѣсецъ се вписва и този служащъ, ако и да се знае положително, че той пакъ неще може да получи заплатата си. Това става така съ всичкитѣ послѣдующи мѣсеци и заплатата му ще се повржща на възстановление кредита въ края на всѣки мѣсецъ, ако разбира се той не се е явилъ да я получи. Когато този служащъ има вече възможность да получи заплатата си, кмета издава отдѣлна платежна заповѣдь, всѣ пакъ на името на секр. бирника, като въ графата «прѣдметъ на разхода» пише: заплата на общ. служащъ (длъжностьта му) *еди кой* за мѣсецъ.....». Прави се отдѣлна трѣбователна вѣдомость само за него и му се изплаща заплатата. Такива платежни заповѣди и трѣбователни вѣдомости, секретарь бирника ще при-

готви въ толкова екземпляра, за колкото мѣсеца общинския служащъ има да получава заплата възвърнжта на възстановление кредита.

Мислимъ, че ясно се изказахме въ кои случаи общ. кметъ може да издава платежна заповѣдь за изплащане заплати само на единъ или повече служащи. И тѣзи случаи сж: когато заплатата бжде повърната въ общ. каса на възстановление кредита, а въ никой другъ случай не.

Казахме, че прѣзъ мѣсецъ мартъ всѣка година се одържа наведнжжъ отъ заплатата на служащитѣ държавната и общинска пжтна повиность. Но, ако единъ служащъ бжде уволненъ по рано отъ мѣсецъ мартъ, т. е. прѣзъ януарий или февруарий, секретарь бирникътъ е длъженъ да одържи тия пжтни повиности отъ заплатата му за послѣдния мѣсецъ на неговото служене. Не направили това, той се счита, че ущетява интереса на хазната и контролната власть ще събере отъ него тая сума. Сжщо така той събира пжтната повиность отъ заплатата за първия мѣсецъ на тия служащи назначени на длъжность слѣдъ мѣсецъ мартъ, ако назначеното лице не му прѣдстави бирническа квитанция или данъчната си книжка, че е платило пжтнитѣ си повиности. Въ единия и другия случай, одържаната сума вниса въ хазната, получената квитанция прилага къмъ платежната заповѣдь, а на служаща издава удостовѣрение, че сумата е събрана отъ него.

Платежнитѣ заповѣди издавани за заплати на служащитѣ се записватъ въ книгата за тия заповѣди, въ графата „кому е издадена платежната заповѣдь", така: „на общинския секретарь бирникъ, за заплата на служащитѣ прѣзъ мѣсецъ.....". По сжщия начинъ и подъ едно перо се записватъ и въ партидната разходна книга.

Секретарь бирници, които сж записвали или записватъ въ партидната разходна книга заплатитѣ на служащитѣ по отдѣлни пунктове и партиди, правятъ грѣшки и това имъ дѣйствие е неправилно, слѣдователно трѣбва да го изоставятъ.

Служащи, които сж уволнени прѣзъ течение на мѣсеца, получаватъ заплата за изслужено врѣме въ края на мѣсеца, заедно съ другитѣ служащи. Ако уволнения служащъ е отъ друго село или градъ, по отношение заплатата за мѣсецътъ прѣзъ когото е билъ уволненъ, слѣдуемата му се заплата се изпраща до общинското управление въ общината, на която той е членъ за прѣдаването ѝ по принадлежность срѣщу разписка, която се прилага къмъ вѣдомостьта и платежната заповѣдь. Тази разписка се прави на сума равна на заплатата, която той услужилъ включително и одръжкитѣ. Тя не подлежи на гербовъ налогъ.

(Слѣдва).

Служебни.

Принудително събиране общинскитѣ приходи отъ секретарь бирницитѣ.

(Продължение отъ кн. II).

Разноскитѣ, които станатъ по секвестра, прѣнасяне и изнасяне секвестиранитѣ вѣщи, сж за смѣтка на длъжника и се одържатъ отъ продажната стойность на секвестиранитѣ прѣдмети. Тѣ се вписватъ въ акта за налагане секвестра.

Слѣдъ изтичане 48 часа отъ налагане секвестра върху движимото имущество, ако длъжника не внесе доброволно самъ изканата сума заедно съ станалитѣ разноски, секретарь бирника пристжпва къмъ продажбата на секвестиранитѣ имоти чрѣзъ публиченъ търгъ.

Търгътъ се произвежда на мѣстото, гдѣто става пазаря въ селото или, ако такова нѣма—прѣдъ самото общинско управление, по реда изложенъ въ чл. чл. 933 и 935 отъ гражданското сждопроизводство*).

За тая цѣль секретарь бирника, прѣдварително написва толкова наддавателни листа, колкото прѣдмета има да продава.

---

*) Чл. 933. Когато се отвори проданьта, сждебния приставъ провъзгласява цѣната на всѣкой прѣдметъ, оцѣнението и пита: „кой ще даде по-вече?". Прѣдлаганитѣ отъ купувачитѣ цѣни се обявяватъ отъ пристава устно, до гдѣто трае наддаването.

Чл. 935. Прѣдметитѣ за продань оставатъ за смѣтка на този, който е далъ най-голѣма цѣна.

(Извлечение отъ закона за граждрнското сждопроизводство).

Наддавателнитѣ листове се написватъ по слѣдния образецъ:

Дѣло №...../190....год.

Наддавателенъ листъ.

№.....

За продажба на ед .....

.....

.....

принадлежащ ..... на длъжника .....

отъ .....

Първоначална оцѣнка.....лева.....ст.

№ по редъ	Име и фамилия на куповача	Наддадена сума		Забѣлѣжка
		лева	ст.	

Въ този листъ се написватъ имената на куповачитѣ, споредъ цѣнитѣ, които тѣ даватъ въ врѣме на продажбата. Номерътъ му се оставя и зависи отъ числото на секвестиранитѣ имоти. Така напр. 1, 2 3 и т. н., колкото сж имотитѣ.

Слѣдъ като се свърше продажбата първия день, секретарь бирника съставлява веднага протоколъ за възлагане на имота неокончателно върху този куповачъ, който е далъ най-голѣма цѣна.

Протокола се написва върху гърбътъ на самия наддавателенъ листъ, по слѣдния образецъ:

Протоколъ.

с. ..... 190... год.

Тій, като днесъ до 5 часътъ слѣдъ обѣдъ за означения въ настоящия наддавателенъ листъ имотъ наймного наддаде....., отъ.....то върху него възлагамъ **неокончателно** този имотъ за наддадената отъ сѫщия сума.....лева.....ст., съгласно чл. 1021 отъ гражданското сѫдопроизводство.

Длъжникъ:
Купувачъ:
Общински стражаръ:
Секретарь бирникъ:

Ако слѣдъ това — до 5 часа слѣдующия день, се яви нѣкой купувачъ и наддаде 5% върху наддадената първия день сума, секретарь бирника обявява продължението на продажбата и съставлява слѣдъ горния протоколъ слѣдующия

Протоколъ

с.....190....год.

Днесъ се яви ..... отъ с.....и наддаде 5% върху наддадената вчера за отвъдния имотъ цѣна, която сега възлиза на.....лева.....ст.

Куповачъ:
Секр. бирникъ:

№ по редъ	Име и фамилия на купувача	Наддадена цѣна		Забѣлѣжка
		лева	ст.	

Втория търгъ (перетрожката) се произвежда по сжщия начинъ, както и първия (неокончателния). Слѣдъ произвеждането му, което става така: секретарь бирника остава на масата часовника си и гледа точно въ 5 часа, кой ще даде най-голѣмата цѣна. Който отъ купувачитѣ произнесе тогава най-голѣмата цѣна, върху него се възлага търгътъ. Слѣдъ това, се пристжпва къмъ продажбата на втория прѣдметъ, която се възлага 5 минути слѣдъ възлагането на първия прѣдметъ и т. н. се постжпва по сжщия начинъ, като на всѣки 5 минути слѣдъ 5 часа и възлагането на всѣки прѣдшествующъ търгъ, се възлагатъ продажбитѣ, до гдѣто се продадътъ всичкитѣ секвестирани прѣдмети. Като свърше по този начинъ всичкитѣ търгове, секретарь бирника написва протоколътъ подъ сами горния такъвъ върху сжщий листъ книга, съ когото окончателно възлага продажбата на имота. Този протоколъ се написва така:

Протоколъ

с. ..... 1906 г.

Тъй като днесъ до 5 часътъ слѣдъ пладнѣ се ..... яви ..... наддаде за означения въ настоящия наддавателенъ листъ имотъ, то, съгласно чл. 1025 отъ гражданското сждопроизводство, присжждамъ **окончателно** този имотъ, а именно: .....

.....

.....

върху ..... отъ с. .....

за наддадената отъ него най голѣма цѣна ..... л. ..... ст.

Длъжникъ:

Купувачъ:

Общ. стражаръ:

Секретарь бирникъ:

Ако не се яви никой да наддаде 5%, прави се сжщия протоколъ, като прѣдъ думата *яви* (въ празното мѣсто) се написва частицата **не**, слѣдъ нея (думата «яви») —**никой**, а слѣдъ ония **а имено**, се пише името на купувача върху когото неокончателно е билъ възложенъ прѣдмета първия день.

Ако пъкъ на обявений търгъ не се явжтъ купувачи, или се яви само единъ, секретарь бирника съставлява протоколъ за не произвеждане по тая причина на търгътъ и прѣпраща на секретарь бирникътъ въ най близкото село, гдѣто могжтъ да се продадътъ секвестиранитѣ прѣдмети, който извършва продажбата имъ за негова смѣтка по сжщия начинъ и получената сума веднага изпраща на надлежния секр. бирникъ (ал. II на чл. 31 отъ закона за събиране прѣкитѣ данъци).

Слѣдъ извършване на продажбата, купувачътъ веднага внася сумата секретарь бирнику, който му прѣдава продаденитѣ вѣщи. Отъ получената стойность се задържатъ дължимитѣ суми и станалитѣ разноски, а остатъка, ако има такъвъ, се прѣдава на длъжника, срѣщу разписка, или, ако той отсжтствува, или нежелае да го получи, се оставя въ общинската каса на разположението му. Това става, като се запише този остатъкъ по извънбюджетнитѣ книги обр. № 16 и 17 и се пази въ общ. каса, съгласно пунктъ *б* на чл. 417 отъ правилника за прилагане закона за сел. общини.

Ако прѣди да пристжпи къмъ извършване секвестръ на длъжниковитѣ движими имоти секретарь бирникътъ се научи, че длъжника има да получава суми отъ трето лице, той незабавно изпълнява чл. 34 отъ закона за прѣкитѣ данъци, който казва:

«Чл. 34. Когато данъкоплатецътъ, дължащъ закъснѣли данъци, има въ трето лице движимо имущество, капиталъ или получава заплата, бирникътъ налага на тѣхъ секвестръ чрѣзъ писмено извѣстие, вржчено на третото лице лично. Послѣдньото е длъжно да прѣдаде незабавно вещитѣ или сумата на бирника. Ако въ разстояние най много на три дни отъ вржчванего на извѣстието третото лице не направи на бирника, или, въ случай на отказъ отъ него, на надлежния общински кметъ писмено възражение въ смисъль, че у него нѣма суми на данъкоплатеца и не внесе доброволно сумата на бирника, послѣдниятъ я събира отъ него екзекутивно. Въ случай, че третото лице направи писмено възражение, че то не дължи нищо на данъкоплатеца, бирника съставя актъ, въ който излага до-

казателствата си, оборващи възражението на третото лице. Въз основа на акта се завѣжда дѣло прѣдъ надлежния сждъ. Ако прѣдъ сжда се докаже, че третото лице е имало суми, принадлежащи на данъкоплатеца, осжжда се да ги заплати на държавата, а може да бжде наказанъ и съ глоба до 500 лева.

Срѣщу внесенитѣ отъ третото лице суми бирникътъ му издава квитанция, която данъкоплатецътъ е длъженъ да приеме безпрѣкословно вмѣсто пари".

Писменото извѣстие, за което говори чл. 34 и което се вржчва на третото лице се написва по образеца показанъ въ кн. VI на списанието.

Акта, за когото спомѣнава сжщия чл. 34 се изпраща на резпективния окол. началникъ за надлежно отъ негова страна разпореждане.

Ако длъжникътъ нѣма никакви движими имоти отъ продажбата, на които да може да се събере дължимата отъ него сума на общинската каса, а има недвижими имоти, секретарь бирникътъ обръща взисканието си къмъ послѣднитѣ.

Съставя за случая актъ, въ когото обстойно излага работата и посочва на длъжниковитѣ недвижими имоти, отъ продажбата, на които би могла да се събере сумата. Този актъ се изпраща чрѣзъ окол. началникъ, на окржжния управитель. Послѣдния отъ своя страна го прѣпраща на резпективния сждъ съ ходатайство да издаде изпълнителенъ листъ за продажбата на недвижимия имотъ.

На основание така издадения изпълнителенъ листъ секретарь бирникътъ извършва продажбата на недвижимия имотъ по правилата, изложени въ гражданското сждопроизводство и които указахме по горѣ при продажбата на движимитѣ имоти.

(Слѣдва).

Белетристика.

Животътъ — Водата.

Тече малко поточе и всѣка негова, бистра кристална капчица слѣдва пжтя, непознатъ за нея, но опрѣдѣленъ отъ природата..... Този пжть по нѣкога, виждашъ, е гладъкъ, откритъ и изравненъ, и капчицитѣ си текатъ весели и доволни отъ тоя день; но, току вижъ, изпрѣчва се отпрѣди имъ една голѣма, безформена и остра скала, която посрѣща неприготвенитѣ за това весели капчици и съ своитѣ изострени върхове разбива тѣхнитѣ засмѣни челца и ги принуждава, съ тжга на сърдцето, да се отбиятъ отъ гладкиятъ си до сега пжть и да тръгнатъ, блъскайки се и плачейки по другъ ужасенъ. кривъ и неравенъ пжть..... Но и това трае само извѣстно врѣме, когато ще настанатъ пакъ весели часове, пакъ онова нежно и безгрижно течение.....

Наближава рѣкичката, която, като по-стара и по-опитна, чака съ отворени обятия да приеме тия бистрички и безгрижни капчици на поточето да ги погълне въ свойтѣ, вече доста дълбоки води и да ги подкара напрѣдъ, напрѣдъ, безъ да знае и тя самата кждѣ и до кждѣ..... Но и нейната сждба не е по-усмихната отъ оная на поточето; и тя тъкмо когато, може би, се е наслаждавала отъ нѣкой хубавъ божи день, се ударва съ ужасъ о скалата и всичкитѣ ѝ весели и безгрижни мечти рухватъ въ единъ моментъ и се обръщатъ въ едно дълго и непрѣкъснато страдание, докато най-послѣ, изнемощено до смърть, намѣри повторно оня равенъ и щастливъ пжть..... А капчицитѣ на поточето?..... Да, тѣ вече се изгубиха въ обятията на постоянно уголѣмвающата се рѣкичка и тѣхнитѣ

спомени, макаръ и пълни съ блъскания и лутания, са останали толкова далечъ, изгубени безвъзвратно, късасатъ и тъй болнитѣ имъ вече сърчица.....

Водата тече и се уголѣмява, силитѣ ѝ растатъ и рѣшителностьта ѝ расте. Поточе, рѣкичка, всичко вече се е изгубило измежду това грамадно, необятно съединение на капчици. Братя, сестри — тукъ вече сж раздѣлени далечъ, много далечъ, единъ отъ други, и, самамо една редка случайность би могла да ги съедини и за единъ моментъ, достатъченъ само за една къса цѣлувкка, и..... Раздѣлата пакъ настава..... Наистина, и тукъ наставатъ хубави слънчеви дни и неописуеми лунни нощи; и тукъ наставатъ тихи и блажени часове, но..... Лутането вече е станало необходимость и онова видимо спокойствие съвсѣмъ не е такова. Всѣки моментъ е опасенъ; буритѣ, скалитѣ, плуващитѣ кораби и ладии съ тѣхнитѣ бъхтящи лопати—това сж доживотнитѣ врагове на бѣднитѣ капки. А спомнятъ ли си тѣ нѣщо отъ миналото? Спомнятъ ли си за ония тихи и сводобни мѣстенца, оградени съ гъста трѣва и опѣвани отъ милички птиченца, прѣзъ кждѣто сж минавали нѣкога? Спомнятъ ли си онова врѣме когато всички бѣѣха братчета и сестри и при най-ризкуванитѣ имъ невинни лудории, тѣ пакъ си оставатъ такива и пакъ се улавяяха ржка за ржка? Да! Може би! Но ежедневно увеличающитѣ се бури и страдания не имъ оставятъ сега достатъчно врѣме за тия сладки спомени. А и защо имъ сж? Тѣ знаятъ добрѣ, даже съ положителность, че всички тия дни, часове и минути сж вече останали толкова далечъ отъ тѣхъ и, че тѣ сж безвъзвратни!.....

А течението продължава..... Лутанията, блъсканията, ударитѣ на лопатитѣ и тѣжестьта на огромнитѣ кораби не имъ даватъ нито часъ спокойствие..... Редко, много редко, наставатъ и за тѣхъ кратки минути на спокойствие, веселие и отдихъ, но и то скоро се изгубва подъ немилостивитѣ удари на нѣкое желѣзно пароходно колело.....

Но всичко това още не е край. Има друго нѣщо, което е най-страшното, най-ужасното отъ всички тия прѣминали страдания.....

И всѣка капчица, ако и да не познава пжтя си и неговия край, знае за възможностьта на тоя успѣхъ. А страхътъ ѝ отъ него я кара да се увира, колкото може по надълбоко. Това тя го знае отдавна и съ трѣпетъ се лута и притиска о своитѣ другарки, защото при едно изплуване на повръхностьта и..... Ужасътъ може да настжпи..... тогава всичкитѣ ѝ усилия оставатъ безпомощни, а тя, незабѣлѣзано, започва да се обръща на въздушно, невидимо тѣлце, което, по закона на природата, се издига бавно къмъ височинитѣ и напуска за винаги всичко познато, всичко що е любила и мразила..... Тя умира!..... ..

Съобщава: **К. Ралевъ.**
(Свѣтлина № IX—1906 год.)

Тъмно начало—щастливъ край.

Младата, буйната, стройната и красивата Еленка Добрева свърши съ успѣхъ дѣвическата държавна гимназия въ София. Нейната мечта още отъ училищната скамейка бѣ да посвѣти своитѣ сили на обществената арена. Тя желаеше отъ сърдце да работи и нейната работа да се отрази върху обекти, да се възприеме и подеме отъ значително болшинство съчувственици, да засѣгне по-голѣмъ кржгъ заспали и непросвѣтени умове. Старателено търсѣше пжтища, по които да отправя своитѣ способности и знания. Еленка искаше да дава умъ и поука и като вихъръ да се хвърли въ културния подемъ на нашия още не назрѣлъ народъ. Още не излѣзла отъ училище, още се не освободила отъ опекунството на благия си учитель, нея я вълнува мисъльта, че приложение на своитѣ способности и незакрѣпнали още познания ще намѣрятъ въ най-свободната и близка до народа кариера. Такъвъ славенъ апостолъ е учителя. И тя румяна, като що откжсната Кюстендилска ябълка, съ туптяще сърдце пое своята длъжность въ селото Лѣтово. Тукъ сж трима учители: учитель и учителка женени и тя мома. Тя е млада и огнена, съ високи идеали за живота, съ голѣма вѣра, че трудолюбивиятъ учитель съ своя постояненъ трудъ и прѣдприемчивость

е най-важний факторъ въ економический, политический и просвѣтителенъ животъ на единъ народъ. Ней ѝ разблажаваха душата и тя живѣеще съ такива идеали. Тя вѣрваше въ рѣшителното влияние на личностьта върху обществото, като всѣко пиле току що излѣзло изъ подъ крилѣтѣ на майка си и станало самостоятелно. А гниещето въ живота, нито вижда, нито ѝ вони.

Еленка бѣ първа на всѣка инициатива. Най-важнитѣ роли, кога се отдава прѣдставление, тя ще вземе. Въ вечерното училище съ своя остъръ и широкъ умъ, съ своитѣ деликатни мениери и женственость бѣ привлѣкла за ученици всички по-млади хора на Лѣтово. А почне ли да разисква съ ученицитѣ по интересни въпроси, то нейнитѣ думи като топчета се нареждътъ въ логическа вѣрность и свръзка. То не сж, брате, думи, ами шекерчета, които захласнатитѣ юноши съ отворени уста гълтаха, та сънь ги не хващаше. Подкрѣпа на немощнитѣ, утѣха на отчаянитѣ, съвѣтъ на старитѣ, та ако щете и любима на младитѣ бѣ красивата, смѣла и подвижна Еленка. Тя смѣло и съ гигански крачки вървѣше напрѣдъ. Тя стжпка по стжпка си проби пжть на общественото поле и скоро стана прѣдметъ на всеобщо уважение и обичь. А още повече я изтъкна обстоятелството, че нейнитѣ колеги, като женени нѣмаха оная възможность и свобода да проявятъ по интензивно своята обществена дѣйность. Трудолюбивиятъ и борящъ се човѣкъ всѣки обича и почита. И може ли човѣкъ да я не обича, когато тя е таквасъ мила и свѣжа мома. Отъ душата ѝ и изъ всичкитѣ ѝ части на тѣлото дъха любовь и нѣжность. Прѣдставете си, каква очарователна и плѣнителна е, когато е едвамъ на 18 години, съ стройна, здрава и не много дебела снага, надвесени гърди, бѣло лице съ алени бузи, тъмни и съ огънь пълни очи, надъ които пъплятъ вити вѣжди, високо чело и съ руса и бухнала коса, отъ която кждрици постояно си играятъ съ нейното чело и пламналитѣ ѝ образи. Отъ постояно полузасмѣнитѣ ѝ като съ пара разрѣзани уста медъ капе изъ тѣхъ. Пъкъ маниери деликатни съ любезни обръщения. Та кой ли не би се влюбилъ въ тазь паднала отъ небето богиня. И не

веднажъ отъ нѣкои нездражливи и наивни, но изкренни, младежи, ще получи картичка съ надсловъ: «обичаме постояно да ни разправяшъ» или «поздравляваме Ви съ Вашата красота», «бждете винаги между насъ», «ний се гордѣемъ съ Васъ» и пр. А това сж симтоми, които говорятъ, че тя е прѣдметъ на всеобщо внимание и симпатия.

Най-силно уважение и почитание хранѣше къмъ нея хубавиятъ и съ благородна душа Милко Атанасовъ, секретарь-бирникъ въ Лѣтово. Не се мина много и тя се въздигна въ неговитѣ очи до идеалъ. Той е младежъ, единствената най-интелигентна сила въ това село. Прѣдприемчивъ въ всѣко отношение съ силна прѣдвидливость и умѣлость, той постоянно крои планове за нови и нови прѣдприятия на обществена и партизанска почва. Но него вълнуваше една мисъль: да се сплотятъ въ едно еднаквитѣ по участь съ него писари, та всички въ едно да поведатъ борба за хлѣбъ и стабилность. Денемъ и нощѣмъ него едно вълнува—писарското движение. И той несъзнателно вложи въ него всички свои интелегентни сили, всички свои умствени и духовни способности. Него го поддé вълната на това движение и той заплава въ него. Това е човѣкъ мечтателенъ и далекогледенъ. Това бѣше вече не блѣнъ на салоненъ мечтатель, а дѣйность на опитенъ книжовникъ и практиченъ ратникъ на общественото поле за постигане благороднитѣ цѣли, които си е поставила младата писарска организация. И Милко смѣло хвана юздитѣ на това движение и заплюще съ камшика на дългогодишенъ пайтонджия.

А това не оставаше незабѣлѣзано отъ наблюдателната и младата на общественото поле Еленка Добрева. Възприемчива и благородна тя симпатично се отнася къмъ това близко до народния учитель движение.

Милко виждаше, че тя е единственото лице, въ което съглежда симпатия, не само симпатия, а и нѣщо повече, като че съглежда въ нея своя образъ, своя другарь, своя идеалъ, онова сжщество, което ще му дава единствената вѣрна подкрѣпа и утѣха въ неговитѣ начинания. Той силно се прѣвърза къмъ нея и той я

обикна до дънъ душа. Тя му стана тъй мила и ненаситна, че мжчно му бѣше да се отдѣли отъ нея, кога бѣха наедно и разискваха по нѣщо. Милко чувствуваше вече празнота въ своя животъ, кога нѣмаше Еленка при него да се посъвѣтва.

Тя ще каже:

— Колко сте трудолюбивъ и прѣдприемчивъ, просто да не Ви се начуди човѣкъ.

А той отъ радость и вълнение се смущава и не знае, що да отговори. Ами, колкото работи, дважъ по-усилено се труди, за да се въздигне още по-високо въ очитѣ на своята мадона. Милко цѣлъ вече горѣше за нея. Той е обладанъ отъ мисъльта, че има една душа сродна нему, която съ свойтѣ нѣжности и добро разположение къмъ него го подтиква и крѣпи въ борбата. И често съ свѣтнали очи отъ жаръ минаваше като продължително ехо прѣзъ пустиня сладката мечта:

— Да ли не би било възможно тозъ ангелъ душекрѣпителъ да бжде наистина мой другарь на живота, моя дѣйствителна подкрѣпа и съучастникъ въ носене на тежкия общественъ кръстъ за достигане на свѣтлиятъ идеалъ?

И колкото повече мислѣше въ това отношение, толкова по-силно се издигаше и сияеше нейния образъ въ душата му, ясенъ и свѣтълъ като свѣтящето и съгрѣвающе слънце, което съ своята топлинка животъ събужда..... Той живѣе съ нея. Неговиятъ животъ, е нейнъ. На неговата работа и сила импулсътъ е тя.

Но какъ?..... Какъ би заговорилъ, какъ да постжпи и какъ ще се свърше? Мжчно е първата стжпка и тя ще рѣши всичко: успѣхъ или фияско. Ето мисъльта, която го мжчеше и не му даваше спокой. Какъ да направи първата стжпка? Повода какъвъ ще е?—Да ли да ѝ кажа направо: Г-це, Уважаема Г-це! Азъ Ви обичамъ, любя Ви!.....— Ами, ако тя каже: «благодаря, нищо по-обикновенно отъ това». Ами тогасъ? Тогасъ съ главата надолу.....

Клюмна малко съ глава, замахна съ ржка, въздъхна и отсѣче:

— Не, ще се почака.

Дѣйствително, тъй и трѣбваше защото той нѣмаше отъ нейна страна нищо друго, освѣнъ нейнитѣ симпатии и близко познанство.

Но още една мисъль засѣни неговото лице. Милко тукъ изпъшка, като че желѣзни облаци сковаха душата му.

Той разсжждава:

— Да ли тазъ млада, красива и енергична учителка ще се съедини въ съюзъ браченъ съ единъ секретарь бирникъ? Да ли ще е склонна тя на такъвъ компромисъ? Да, азъ нѣмамъ нейния цензъ, но пакъ съ своето настоятелно самообразование съмъ достигналъ значителна степень на интелегентность. Наистина, материалното положение на родителитѣ ми е добро и това ме малко успокоява. Но защо не съмъ сега учитель или да имахъ поне това право? Тогасъ лесно. Но, напрѣдъ! Искрено, тактично и съ силна любовь ще се побѣди—завърши той.

Той ~~Сега~~ търсѣше само случай да даде поводъ. Да даде поводъ, да пламне първата искрица на неговата мечта и да види тая първа изкрица да ли ще подпали праханьта. А такъвъ случай скоро му се отдава. Срѣщу недѣля ще отдаватъ комедията «Недоразумение». Той ще играе доктора на правото Иванъ Буровъ, а тя — Еленка, дъщерята на Михалаки. Влѣзли въ положението на своитѣ роли, всички дѣйствующи лица се явиха на послѣдня репетиция. Когато додоха до момента, дѣто Михалаки ги срѣщна да се запознаятъ и съ задаванитѣ въпроси искаше тѣхното съгласие, Милко едвамъ се сдържаше отъ вълнение. Той цѣлъ изтръпна при зададений въпросъ:

— Ти искашъ ли я бѣ, Иване?

— Искамъ я, ако разбира се, г-ца Еленка..... Отговори той смутенъ и съ силно напрѣжение очакваше да чуе оня отговоръ, който, ако бѣ дѣйствителенъ, щѣше да му дари мечтаното благодатно щастие. Слѣдъ продължителния погледъ, който бѣше отправилъ къмъ нея, той скромно като прѣстжпникъ въ сжда наведе очитѣ си.

А това негово смущение не остана незабѣлѣзано отъ нея. Еленка съ достойно спокойствие посрѣщна

това негово смущение. Но пакъ това негово изявление подѣйствува на моминскиятъ ѝ срамъ. Единъ огънъ избухна отъ младежка страсть и една приятна и силна червенина облѣ ясното ѝ лице. Тя сега бѣше дѣйствително разцъвтѣлъ гюлъ. Но, това му смущение, тя отдаде на младежкитѣ пориви.

Когато вече се явиха на сцената и Михалаки почна да дава своитѣ благословии надъ двамата за браченъ животъ, тукъ вече Милко не се сдържа и съ трѣпарящъ гласъ ѝ пошушна:

— Съгласна ли сте на това? Защо не е наистина?

Той страхливо наведе очи и погледа му се закова въ земята. А Еленка го погледна съ окото на изпитатель и съ една спокойна, но любезна усмивка, посрѣщна отправенитѣ му къмъ нея думи.

Слѣдъ прѣдставлението тя цѣла потънала въ мисли не усѣти, какъ стигна у тѣхъ си. Съ едно влизане въ стаята си, тя запали лампата, хлопна силно вратата и се тръшна силно развалнувана на кревата по гърба си.

Красивата, скромната и умната Еленка, и силно впечатлителна, съ сентиментална душа, тя се впусна въ разсѫждения и цѣла нощь не спа.

— Да не би? — се пита тя. — А то е несъмнѣно. Той е влюбенъ. Това е вече не първи пѫтъ, какъ ми дава да разбера. Да, азъ виждамъ това въ неговото смущение, въ неговото чисто, невинно и ясно лице. Той не закѫснѣ и да го заяви. Макаръ да е поставенъ въ партизанско гнѣздо, въ неговата душа лъщятъ бисери и той още въ нищо не е окалянъ. Милко е хубавъ, младъ и енергиченъ. Макаръ и съ не достатъчно училищно образование, той силно се грижи за своето самообразование, което му е и дало тая интелегентность. А притежава и житейска опитность. Проницателенъ, рѣшителенъ и прѣдприемчивъ..... Това ме радва. А и материялното положение на родителитѣ му е добро. Дѣйствително, Милко не е израсалъ като менъ въ градъ, но той съвсѣмъ се различава по възпитание отъ оная селска интелегенция съ дебелитѣ си и груби обноски.....

Тя си махна дѣсната ржка отъ челото, навдигна се и сѣдешкомъ продължи:

— Е пъкъ и азъ не съмъ богатска дъщеря, я? Една е най-хубавата страна на тая ми смѣлость и която прави всичко възможно: ние сме млади, насъ една мисъль ни вълнува: «Напрѣдъ въ борбата!» Ний ще се крѣпимъ въ нашата обществена борба. Ние в' едно ще указваме нашитѣ вѣрни услуги. А до сѣмейното огнище ми даватъ куражъ неговия подходящъ за мене характеръ, достойнство и доброто му положение. Но азъ съмъ учителка на различна съ него кариера. Какво ще е нашето общежитие. За мене бждащето е една мжгла и да се прѣдсказва за него съ увѣреность е работа на пророцитѣ. Но, заключи тя: какво ни прѣчи. Ние сме и двама млади. Бждащето е наше. При наличность на тия условия, трудолюбието и прѣдприемчивостьта при острия разсждъкъ сж гаранцията за нашето свѣтло бждаще и щастливъ животъ.

Отъ сега вече Еленка при срѣщитѣ си съ Милко се държеше доста въздържано, но любезно. Тя питаеше къмъ него една чисто другарска интимность. Той се радваше, че изкрицата е хванала да пламне и въ нея оня огънь, който валя неговата душа. Нераздѣлимъ стана съ нея, цѣлъ и почти мечтателно се влюби въ нея.

Тазъ вечерь, както и много пжти ставаше, тѣ отиваха, тоя пжтъ само двамата, до близката рѣка и се спрѣха подъ голѣмата върба. Продължаваха уживено кардиналниятъ за тѣхъ въпросъ: «Отношението на писарската организация къмъ учителската и могътъ ли двѣтѣ организации да се подкрѣпятъ въ своята обществена и економическа борба». Говориха за произхода на едната организация и другата, за положението имъ и тѣхното мѣсто въ нашия животъ, за цѣлитѣ имъ и пр. Тукъ Милко употрѣби послѣднитѣ си усилия. Той говорѣше съ жаръ и патосъ, изразително и силно, съ движение на лицето и ржката, за да блѣснятъ неговитѣ способности и широки познания още по-силно прѣдъ любимата му другарка. Този въпросъ като да мѣрѣше разрѣшението неговия мжченъ и тъменъ въпросъ съ Еленка.

Той почти свършваше своята рѣчь и продължава:

— На въпроса трѣбва ли да се подкрѣпятъ и да сж

въ съюзъ двѣтѣ организации, азъ ще отговоря кратко и ясно. Трѣбва. И защо. Защото халътъ на писаря и даскала е еднакъвъ, материалното положение еднакво незавидно; защото полето на обществената дѣйность е едно, дѣто най-често се срѣщатъ тѣхнитѣ пжтища и допиратъ тѣхнитѣ дѣйствия; защото тукъ е най-нуждна тѣхната взаимна подкрѣпа. Учителя и писаря трѣбва да сж въ съюзъ за лична и обществена отбрана. И този съюзъ некя да почнемъ отъ назъ. Нека ние двама първи дадемъ неговото начало. Азъ се изтжпямъ прѣдъ Васъ и съ отворено чело Ви прѣдлагамъ, азъ Ви обичамъ, любя Ви уважаема г-це Еленке! Въ Вашето лице азъ виждамъ себе си. Азъ простирамъ Вамъ за съюзъ ржка, за съюзъ свещенъ и траенъ».

И неговата ржка остана прострена.

— Да азъ съмъ увѣрена въ това — примълви Еленка и му подаде своята ржка.

Той цѣлъ развалнуванъ и треперящъ пое нейната ржка. Просълзенъ отъ радость, стискаше горѣщо нѣжната моминска ржка на Еленка. Той запечати зачалото на тоя свещенъ съюзъ съ силна цалувка върху ржката на милата си въ живота другарка и годежътъ стана.

Той какъвто му е на
стана го трябуваши

Н. Цановъ.

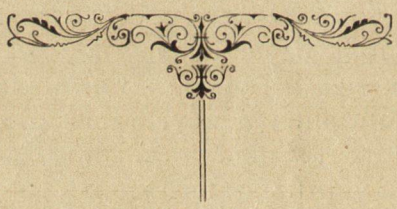

Разни.

На в. »Новъ Гласъ«. Въ брой 14 на съюзния в. «Новъ Гласъ» е напечатанъ отговорътъ на г. Михаиловъ къмъ г. А. Цаневъ за направената отъ него бѣлѣжка по приходитѣ на селскитѣ общини, печатана въ кн. II на *Общинска Библиотека* и насоченъ (отговорътъ) къмъ менъ, като «капризенъ редакторъ». Никога и за нищо, въ свѣта, не бихъ се надѣвалъ, че ще бжда тъй изненаданъ отъ г. Михаилова и не бихъ се заловилъ да отговарямъ на такива пасквилни отговори, ако бѣлѣжката на г. Цанева не бе правдоподобна и ако г. Михаиловъ не бе толкова дрзъкъ въ свойтѣ нападки къмъ мене. Обаче, макаръ и така, всѣ пакъ дължа да отбѣлѣжа, че изкрено скърбя, за гдѣто съ тоя си отговоръ дѣля нѣколко страници отъ списанието, които инжкъ биха биле употрѣбени за нѣщо по полѣзно, отъ колкото сж тия разправии.

Г. Михаиловъ, като разглежда бѣлѣжката на г. Цанева, намира я за съвсемъ неправилна и излишна. Той просто се възмущава, какъ единъ селски секретарь бирникъ може да има тая смѣлость, да говори за работи, веднжжъ казани и пояснени отъ него! И като отива по далечъ въ защита на своята фалшива теза казва: «ние нѣма да си послужимъ съ надутитѣ подмѣтания на г-на Цанева, а само ще го замолимъ да ни отговори: за смѣтка на кой § по бюджета ще извършва разходитѣ за храна на задържаниятъ въ общ оборъ добитъкъ, за която смѣта да събира отдѣлна отъ глобата такса?».—На този въпросъ и изобщо на цѣлия отговоръ, вмѣсто г. Цанева ще си позволя да отговоря азъ.

Г. Михаиловъ прави една непростима грѣшка, гдѣто мисли, че прихода «такса за храна на запрѣния добитъкъ въ общ. оборъ» и «глобата налагана по чл. 152 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини« иматъ нѣщо общо. Между тия приходи има една сжществена разлика, която можа да узнае единъ сел. секретарь бирникъ—г. Цаневъ, а единъ бившъ счетоводитель — г. Михаиловъ, не. И това е твърде интересно. Едно малко спокойствие въ темперамента на г. Михаилова е потрѣбно за да види грѣшката въ която той изпада. Ето: чл. 10 отъ цитирания законъ счита отдѣлни, самостоятелни тия два прихода. Така той

(чл. 10) и чл. 151 ясно указватъ, че за прѣстояване на добитъка въ общ. оборъ, ступанина му плаща особна такса (капанъ) за това, защото общината въ случая дѣйствително прави услуга, съ хранене на добитъка, която слѣдва да бжде възнаградена. Сжщия членъ казва още, че независимо отъ тия такси, ступанина плаща *глоба прѣдвидена въ настоящия законъ.* Значи, че закона не разбира тия два прихода за единъ и сжщъ и недопуска тѣхното сливане. Мнѣнието на секретарь бирника, съ когото г. Михаиловъ се е съвѣтвалъ и който го убѣдилъ, че «за задържанъ ва общ. оборъ добитъкъ се вземала прѣдвидената въ чл. 152 глоба, която селянитѣ наричатъ «капанъ», е много погрѣшно, защото както казахъ «капанътъ» нѣма нищо общо съ глобата налагана по кой да е членъ отъ тоя законъ. И това мнѣние не трѣбваше да се възприеме отъ г. Михаилова въ форма на общо правило за да го прѣпоржчва на секр. бирницитѣ.

Ако въ разходната часть на бюджета нѣма разходенъ параграфъ, по когото да се записватъ разходитѣ за храна на добитъка запрѣнъ въ обора, това не дава право да се мисли, че «по цѣлесьобразно е, ако глобитѣ събирани по силата на чл. 152 се записватъ въ § 2 п 7», защото има специаленъ § 20, по когото се записватъ тия глоби. Своеобразното разбиране на наредбитѣ не дава никому правото да излиза той публично и да прѣпоржчва тая своя своеобразность като установени правила, а най вече да се сърди, когато му се каже, че не е така както мисли той, защото освѣнъ гдѣто става смѣшенъ, освѣнъ гдѣто заблуждава другитѣ, но и прѣдизвиква противорѣчия и грѣшки въ работата на секр. бирницитѣ, за които тѣ отговарятъ съ даденитѣ имъ гаранции.

Въ случая, моето мнѣние и съвѣтъ къмъ г Михаилова е: когато той не разбира извѣстни наредби да запитва министерството, което е компетентно да разрѣшава такива въпроси, а не да ги тълкува по свое усмотрѣние.

За да се види, до колко г. Михаиловъ е попаднжлъ въ грѣшка, азъ ще цитирамъ писмото на Министерството на Вжтр. Работи, което стои съвсемъ на противното мнѣние и е въ пълна хармония съ казаното отъ г. Цанева.

Ето го: «№ 1303 отъ 30/III 1906 год. *Глобитѣ налагани по закона за полицията въ селскитѣ общини, ще се записватъ на приходъ въ § 20,* а обезщетенията за повредитѣ, ще се прѣдаватъ на правоимащитѣ безъ да се вписватъ на приходъ и разходъ въ общинскитѣ счетоводни книги.

За въ бждаще въ селскитѣ бюджети да се прѣдвижда въ § 23 въ новъ пунктъ 2-ий кредитъ за храна на запрѣния въ общинския оборъ частенъ добитъкъ. Тогазъ въ п. 7 на приходния § 2 ще се вписва и онова, което се взема отъ стопанина за направенитѣ разноски по прѣхранване на добитъка му.

Но защото прѣзъ тази година неще се вписва въ счетоводнитѣ книги това, което е похарчено за храна и онова, което е

всето отъ стопанитѣ за сѫщата храна, да се прѣдупрѣдятъ кметоветѣ и секретарь бирницитѣ, че не трѣбва да взематъ отъ ступанитѣ на запрѣния добитъкъ повече отъ дѣйствително похарченото за храна на добитъка».

Този случай, азъ прѣдадохъ въ списанието си още на врѣмето (вижъ кн. XV стр. 464, отговоръ г-ну С. С.) и ако г. Михаиловъ бѣ толкова «капризенъ», колкото съмъ азъ и ако той слѣдеше що се пише, нѣмаше никога да попада въ грѣшки и да счита за «цѣлесъобразно» смѣсването на два различни по естеството си приходи. По това толкова, като се надѣя, че г. Михаиловъ ще бѫде той добъръ да се помири съ положението си и отстѫпи отъ боевото настроене съ което се явява дори до нахалность. Ако ли пъкъ той обвини и самото Министерство въ «капризность», за гдѣто не мисли като него, нѣма що да кажа. Колкото се отнася до моята «капризность» и до мисълта(?!) ми да монополизирамъ счетоводството за списанието си, ще кажа г-ну Михаилову, че той се горко мами. Ако азъ дадохъ мѣсто на справедливата бѣлѣжка на г. Цанева, това не направихъ отъ капризность и отъ страхъ, че г. Михаиловъ ще отнеме мойтѣ *монополи*, а просто да изправя една грѣшка, да услужа на тия които иматъ нужда отъ по солидни познания, а това не е нито капризность, нито грѣшка за която мога да бѫда осѫжданъ.

Нѣка г. Михаиловъ не се самооблащава отъ положението си и не мисли, че се разправя съ нѣкой свой слуги, които биха заглушили своята съвѣсть и дума, прѣдъ неговия гнѣвъ. Далечъ азъ не подозирахъ, че задъ «опитния счетоводитель» се крие единъ г. Михаиловъ и че той ще негодува отъ справедливи бѣлѣжки. Нѣка се знае, че само тамъ има животъ и успѣхъ, гдѣто има критика. Безъ критика нищо неможе да вирѣе въ форма на дѣйствителность. Ако г. Михаиловъ нѣма за цѣль съ свойтѣ отговори да просвѣтява общинскитѣ чиновници, а изка само да ги заблуждава, никой не му дава право да прѣписва чужди мисли и убеждения на менъ. Колонитѣ на съюзния органъ мисля неще бѫдатъ отворени за частнитѣ дертове на г. Михаилова, който съ жлъчни думи и обръщения мисли да създава себе си и да пръска заблуда, безъ да бѫде прослѣденъ въ думитѣ и дѣлата си отъ нѣкого. Съ казаното въ кн. II на списанието си, азъ не изкамъ да правя и създавамъ нежелателни течения въ организацията. Колкото за «ограниченитѣ умствени крѫгозори, съ податливи и прѣчупливи характери», нѣка г. Михаиловъ съ специална статия обори тия мисли и докаже на автора имъ противното, а не да ги прѣписва съ палешко остървенение менъ. Само по такъвъ начинъ той ще бѫде полезенъ на дѣлото, но не и сега.

Да остава г. Михаиловъ менъ дълженъ въ нѣщо, никога не желая. И азъ го моля, колкото се може по скоро да се изкаже, за да нѣма нужда дълго врѣме да чакамъ. Само едно ще

му напомня: че не се боя отъ заплашванията му и нѣма да му остана дълженъ за нищо което пише и драще по мой адресъ, безъ да има защо. Доста е когато пише да бжде по внимателенъ, за да не излезе и това подобно на «вѣщитѣ му и цѣлесъобразни отговори»!.....

Александръ Янакиевъ.

Допълнителни бюджети по приложението на чл. 184 отъ закона за полицията въ сел. общини. Споредъ чл. 251 отъ правилникътъ за прилагането на закона за селскитѣ общини, обезщетенията констатирани на пострадали лица по чл. 184 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини, се събираха и изплащаха до сега на правоимащитѣ, само съ гласуване на допълнителни бюджети. За да се изпълняха формалноститѣ по допълнителнитѣ бюджети, за тия случаи, които се гласуватъ и утвърждаватъ по сжщия начинъ, както и редовния бюджетъ (чл. 255) изискваше се доста врѣме и съ това не бе възможно, точното изпълнение на втората алинея отъ чл. 184 на рѣчения законъ — да се събере и изплати обезщетението въ мѣсеченъ срокъ, отъ констатирването му. Понеже пъкъ съ не спазване този срокъ отъ една страна, неможеше населението да почувствува ефикасностьта на тоя законъ, и отъ друга — страдаха още повече интереситѣ на и тъй пострадалитѣ частни лица, Министерството на Вжтрѣшнитѣ Работи е намѣрило за добрѣ да отмѣни тая наредба, касателно гласуване допълнителни бюджети за случаитѣ по чл. 184 отъ закона за селската полиция. По този случай то е издало едно окржжно, което ний считаме за потрѣбно да прѣдадемъ тукъ изцѣло. Ето го «№ 4622, отъ 19 октомврий 1906 год. За да се намалятъ случаитѣ въ които може да се разрѣши измѣнението на първоначалния общински бюджетъ, чрѣзъ утвърдяване допълнителни бюджети и за да се ускори събирането обезщетенията по чл. 184 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини, повѣреното ми Министерство установява слѣдния редъ за събиране и изплащане рѣченитѣ обезщетения:

1) Общинския съвѣтъ—*безъ да гласува допълнителенъ бюджетъ* — разхвърля по равно на всѣка кжща опрѣдѣлената по реда на чл. 184 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини сума за обезщетение извършенитѣ отъ злосторницитѣ поврѣди на полски имоти.

2) Постановлението на общинския съвѣтъ за разхвърляне обезщетението се изпраща на надлежния окржженъ управитель за утвърждение.

3) Събранитѣ и изплатени на правоимащитѣ суми за обезщетенията, ще се записватъ прѣзъ тази година и за напрѣдъ на приходъ въ § 23, а на разходъ въ § 18 на селско общинскитѣ бюджети, за която цѣль къмъ споменатитѣ §§ ще се прибавятъ зи идущата и слѣднитѣ години думитѣ: «и обезщетения за по-

врѣди на полски имоти (чл. 184 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини)»

Въ бюджетитѣ за текущата година нѣма да се измѣня редакцията на казанитѣ §§ 18 и 23, но въ главния отчетъ за нея година да се спомене, че къмъ тия §§ сж отнесени и суми за обезщетения по чл. 184 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини, ако е имало такива случаи».

Отъ самото това окржжно става много явно, че за въ бждаще нѣма да се гласуватъ никакви допълнителни бюджети за случаитѣ по чл. 184 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини, а вмѣсто такива общинскитѣ съвѣти ще държатъ само постановления за разхвърляне по равно на кжща констатирането отъ комисията обезщетение на пострадалитѣ лица и секр. бирникътъ ще започне събирането на сумитѣ вѣднага, слѣдъ като бжде удобрѣно постановлението на съвѣта отъ окржжния управитель.

Приложение на чл. 151 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини.

Относително прилагането на тоя членъ има много мнѣния. Много другари сж запитвали даже околийскитѣ управления и не сж получавали истинско тълкуване. Азъ бидохъ принуденъ да отправя запитване до редакцията на списанието «Демократически Прѣгледъ», на което се даде отговоръ въ тазгодишната кн. VIII стр. 904 отъ сжщото списание.

Тукъ прѣдавамъ въ точъ запитването и отговора, които, вѣрвамъ, напълно ще задоволятъ селско общ. управления. Ето ги:

Запитване.—Чл. 151 отъ закона за полицията въ селскитѣ общини казва: «при *прѣдаване* добитъка стопанину, тоя послѣдния, освѣнъ прѣдвидената въ настоящия законъ глоба, плаща разноскитѣ за храна на добитъка и *повредитѣ*, констатирани по реда показанъ по долу». Отъ това иде да се разбере, че секретарь бирника трѣбва веднага да събере загубата, констатирана съ протоколъ отъ комисията по чл. 154 отъ сжщия законъ, като че тоя протоколъ е изпълнителенъ листъ, а секретарь бирникътъ—сждебенъ приставъ.

— Какъ трѣбва да се разбира тоя членъ?

Отговоръ. — Така е: глобата и обезщетението се събиратъ веднага, безъ никакви други формалности.

Протоколътъ на комисията има сила на изпълнителенъ листъ, а всѣки бирникъ се ползува съ сжщата *екзекутивна* власть, каквато има и сждебния приставъ.

Сл. Пепеленковъ.

Запитвания и отговори.

I.

Г-ну Д. Ст. Топалову—с. Даутлий.

1) Когато конфисквувате депозитъ или залогъ по публични търгове поради отказване на конкурента, ще го запишите на приходъ по редовната общ. квитанциона книга обр. № 33. За да можете да го оправдаете въ книгата за извънбюджетнитѣ суми обр. № 17, гдѣто конкурента може да откаже да подпише, вмѣсто подписътъ му ще приложите въ тая книга квитанцията, която ще издадете отъ квитанционата обр. № 33.

2) Дълговетѣ на общината се прѣдвиждатъ изцѣло, ако тѣ не надминаватъ $^1/_{10}$ часть отъ редовнитѣ приходи на общината. Ако ли надминатъ тоя размѣръ, въ бюджета се вписва точно $^1/_{10}$ часть отъ тѣхъ. Да допустнемъ, че Вашия бюджетъ е съ 10000 лева редовенъ приходъ, а дълговетѣ Ви сж 2000 лева. Понеже тукъ дълговетѣ сж повече отъ $^1/_{10}$ часть на приходитѣ, ще прѣдвидите въ бюджета си съотвѣтствующата отъ тѣхъ часть на сумата 10000 лева, която е точно 1000 лева. Споредъ чл. 62 отъ закона за селскитѣ общини, неможе да се прѣдвижда въ такива случаи нито повече нито по малко отъ $^1/_{10}$ часть.

3) Прѣписитѣ отъ протоколитѣ, които издавате по имоти за снабдяване съ крѣпостни актове, както и удостовѣренията за тѣхъ, съгласно чл. чл. 3 и 4 отъ «закона за замѣняване турскитѣ документи съ крѣпостни актове» ще обгербовате по съ 50 ст. гербова марка, съгласно чл. 13 и 20 п. 38 отъ закона за гербовия налогъ.

II.

Г-ну М. Костадинову—с. Ахматово.

1) Какъ става събиране приходитѣ отъ единъ секр. бирникъ за смѣтка на други, ще укажемъ въ декемврийската книжка на обширно, защото това е единъ доста важенъ въпросъ.

2) Секретарь бирника води инвентарната книга на общината и той отговаря за нея и за вписанитѣ въ нея прѣдмети. Оржжието за нощната стража, като общинска вѣщь ще бжде записано въ тая книга. Слѣдователно секретарь бирника трѣбва да приеме това оржжие отъ кмета и той да отговаря за него.

По нѣмане мѣсто на останалитѣ въпроси ще отговоримъ въ слѣднята книжка.